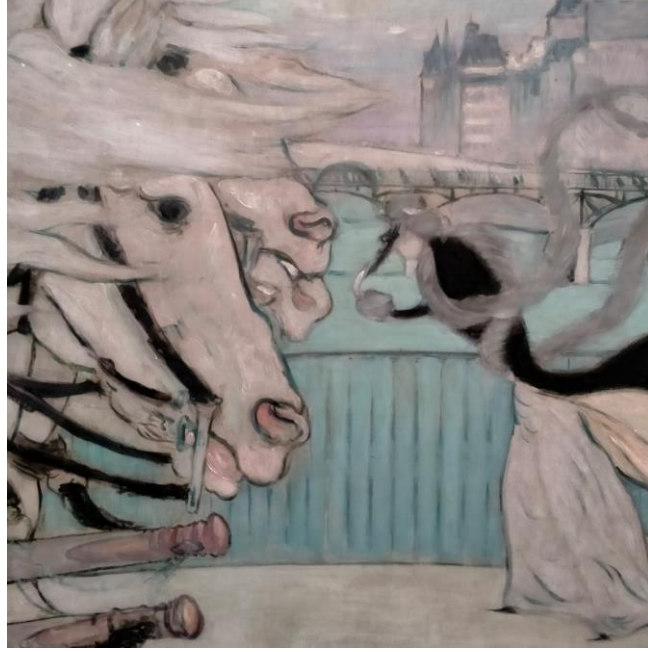

19 Aralık Adalar'da At Katliamının 2. Yılı: 2021'de atlara ne oldu?

19 Aralık 2019 gecesi başlayan ruam gerekçeli katliamın, faytonların durdurularak atların ahırlara hapsedilmesinin 2. yılı doldu. 2021'de atlarla ilgili neler oldu?

19 Aralık 2019'da, 1700 kadar atın yaşadığı Adalar ilçesinde atlara yapılan ruam hastalığı taramasında Büyükkada'da 105 at ruam oldukları gerekçesiyle, Adalar İlçe Tarım Müdürlüğü yetkililerince öldürüldü. İstanbul Valiliği tüm ilçede 3 ay süreyle karantina ilan etti, faytonlar durdurularak atlar ahırlara hapsedildi. 16 Ocak 2020'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi bütün at ve faytonları satın alacağını ilan etti. Satın alma süreci Mart 2020'de tamamlandı, İBB toplam 1179 atı satın aldı. Karantina ise, Mart 2020'de 3 ay daha uzatılarak 19 Haziran 2020'de sona erdi.

12 Mart 2020'de İBB Adalar'da satın aldığı atları bedelsiz olarak dağıtacağını duyurdu. 13 Mart'ta Adalar İlçe Tarım Müdürlüğü ve Kaymakamlığı ilçede atlarla ilgili yeni işletme kaydı açılmaması da dahil bir dizi karar alarak İBB'nin elindeki atların Adalar ilçesinde sahiplenilmesinin önüne geçti. 860 at böylece Adalar dışına sürgün edildi.

Taleplerimiz:

1. 1179 at satın almış İBB'nin, atlarla ilgili çalışmaları atları tanıyan ve seven, işinin uzmanı, liyakatli insanların yönetiminde yürütmesi.
2. Adadan sürülen 860 atın kimlik belgesi olan çip numaralarının İBB ve Tarım Bakanlığı tarafından açıklanması, bu atlardan hayatını kaybedenlerin nerede, nasıl, kimin ihmali veya çıkarı nedeniyle öldüğünün tespit edilmesi, benzer olayların asla tekrar etmemesi için bütün sorumluların hesap vermesi.
3. Büyükkada İBB Ahırında 2 yıldır hapsedilen atların, ata layık yaşam şartlarına ve Adalar ilçesinde hareket imkânına kavuşturulması, atların hapisten çıkarılması.
4. Heybeliada ve Burgazada'da İBB tarafından yıkılan ahırların yerine yeniden, düzgün ahır yapılması, İBB Zabıtası'nca kullanılanlar ve diğer atların her adada insan içinde yaşamasının sağlanması.

Adalar'dan sürülen atlar kaybedildi

İBB'nin Adalar'da her birini 4.000 TL karşılığı satın aldığı atların 860'ı, Haziran-Eylül 2020 arasında tırlara yüklenerek Türkiye'nin her yanına dağıtıldı. Atlar adadan gönderilirken ruam testi yapıldı ve çip numaraları kaydedilerek gönderildiler. Atın kimliği anlamına gelen ve onu koruyan çip numaraları, atların teslim alındığı ilçelerde takip edilmedi. **Gönderilen atların hepsinin çip numaralarının açıklanmasını istiyoruz. Atları korumanın ve takip etmenin tek yolu bu.**

Atlarla ilgili hiçbir çalışması olmayan çeşitli belediyelere onlarca at verildi. Ardahan, Aydın İncirliova, Hatay Dört Yol ve Kastamonu Daday Belediyeleri 100'er at "sahiplendiler." Gönderildikleri yerde dağıtılan bu atların "kaybedildiği" önce Hatay Dört Yol'da ortaya çıktı.

- Atların ada dışına gönderilmesinde atları tanıyan, seven, ona iyi bakacak şartlara sahip kurum ve kişilere öncelik verilmesi konusunda uyardığımız ve öneriler götürdüğümüz İBB yönetimi maalesef buna kulak asmadı.
 - Adaların Atları Platformu olarak, atları adadan sevk edilişleri boyunca takip edip nereye kaç at gönderildiğini açıkladık. İBB başta olmak üzere kurumlar, Dört Yol skandalı patlayana kadar atların sevk yerlerini açıklamadı ve takip etmedi.
 - Tarım Bakanlığı, atların gönderildiği yerde alıcılar üzerine çip numarasıyla kaydedilmesini sağlamadı. Alıcılar atları üçüncü şahıslara devrettiler. Böylece atları çoğunlukla gittikleri belediyelerden, ücretsiz alan cambazlar (at tüccarları) bunları başkalarına sattılar. Atların bir kısmı böylece kasaplara satılarak kesildi.
 - İBB'nin kamuoyu parasıyla aldığı atları bedavaya alıp satanlar haksız kazanç elde etti.
 - "Atlar sucuk oldu" söylemi, sağ kalan atların durumunun denetlenmesini engelledi. Atlar siyasi çekişme malzemesi yapılırken, hem İBB hem de Tarım Bakanlığı onları gönderdikleri yerde denetim yapmak ve bunun sonucunu kamuoyu ile paylaşmaktan kaçındı.
- Adaların Atları Platformu olarak, kamuoyuna duyurarak atları elimizden geldiğince takip etmeye çalıştık. Gönderildikleri yerleri arayıp sorarak, ilgilileri uyararak bazı atların alıcılar üstüne çip numaralarıyla kaydedilmesini sağladık. Bu sayede biliyoruz ki gönderilen atlardan bir kısmı halen ilk alıcılar elinde ve iyi durumda. Ancak yüzlerce at da tırla nakliye, yerinden edilme, kötü bakım ve diğer yetersiz şartlar nedeniyle, insan ihmali ve ilgisizliği sonucu öldü, bazılarıysa kesildi. Tüm bunlar "atları kurtarma" etiketli popülist uygulamaların sonucudur ve hem İBB, hem de Tarım ve Orman Bakanlığı birinci derece sorumludur.
 - İBB ile alıcı kurumlar arasındaki "at sahiplenme" protokolü 1 yıl süreliydi ve sevk edilen atların protokol süreleri 2021 yazında doldu. 2021 yılında sevk tarihlerine göre bütün alıcılara atların çip numaralarını ve durumunu sorduk. Atlara iyi bakan bazı alıcılar fotoğraf ve videolar da göndererek durumu paylaştılar. Alıcı belediyelerin ve ilçe tarım müdürlüklerinin birçoğu ise konunun "kişisel verilerin korunması" kapsamına girdiğini söyleyerek bilgi vermekten kaçtı. Aldığımız ihbarlar köylülere dağıtılan veya cambazlara verilen onlarca atın kötü muamele gördüğünü, kesildiğini ortaya koyuyor.

İBB, teslim ettiği atlarla ilgili artık sorumluluğu kalmadığını söylüyor. Bu durumda İBB bunların çip numaralarıyla nereye teslim edildiğini açıklayabilir, açıklamalıdır. Çip numarası takibi hangi atın başına gelenden hangi kişi ve kurumların sorumlu olduğunu meydana çıkaracaktır. Atların hesabının sorulması, Artvin Hopa'da tırlar içinde korkunç halde bulunan atların başına gelenler gibi başka durumların yaşanmaması için Adaların kayıp atlarının hesabını sormak şarttır. Bir kere daha, İBB'yi ve Tarım Bakanlığı'nı sorumlu ve şeffaf davranmaya, hesap vermeye ve hesap sormaya davet ediyoruz.

Büyükada'da atlar hâlâ hapis

- İBB, "faytondan kurtarıyoruz" diyerek satın aldığı atları hâlen Büyükada'daki "İspark" ahırında kapalı tutuyor.
- Yüzlerce atın hareketsizlik nedeniyle ölmesi, 860'ının da ücretsiz ve denetimsiz olarak ada dışına gönderilmesi ardından, İBB'nin elinde 104 at kaldı.
- İBB'nin elindeki atlar Nisan 2020'de açılan dar ve elverişsiz bir havalandırma (padok) alanına ancak 10 günde bir defa, kısıtlı sürelerle çıkartılıyor. Havanın yağmurlu ve rüzgârlı olduğu durumlarda padok alanı elverişli olmadığından bu süre daha da uzayabiliyor. Atların bu sınırlı alan dışında Ada'da serbestçe gezmesi önünde bir engel yok, ancak atların sahibi olan İBB, seyislerin atları ahır dışında gezdirmesini temin etmiyor.
- Şu an 30 at, binicilerle beraber aldıkları eğitim süreci ardından İBB tarafından zabıta atı olarak kullanılıyor. Hareket imkânına sahip bu atlar sağlıklılar ve insan içine çıkıyorlar. Ancak atlı zabıta ahırını yalnız Büyükada'da var.
- Atlar Büyükada ve diğer adalarda, otlayabilecekleri, serbestçe gezebilecekleri, çevresi sınırlı alanlar oluşturularak özellikle bahar aylarında kontrollü şekilde salınabilir. Buna uygun alanların atlar tarafından kullanımına Adalar Kaymakamlığı izin vermiyor.
- Büyükada, Heybeliada ve Burgazada'da İBB'ye satılmamış az sayıda at, sahipleri tarafından bakılıyor. Heybeliada'daki atların bakımına Adalılar ve Adaların Atları Platformu destek veriyor.
- 2021'de Büyükada'da İBB Ahırındaki atların İstanbul Üniversitesi'nden, atlar konusunda uzman bir veteriner hekim denetiminde düzenli sağlık hizmeti alması sağlandı. Burada İBB'nin at uzmanı olmayan veteriner hekimleri de Şubat 2020'den beri sürekli görev yapıyor.
- 2021'de bir sivil yurttaşın çabasıyla Büyükada'da İBB Ahırındaki atlara zincirle bağlı kalmadan yaşayabilecekleri ahır bölmeleri (boks) ve ufak alanda da olsa düzenli hareket imkânı tanıyan bir sistem (roundpen) kuruldu. Fırtına nedeniyle yıkılan roundpen'in İBB tarafından onarılması bekleniyor.
- Ancak atların bir kısmı kendilerine özel bölmelerde yaşarken önemli bir bölümü halen metal separatörlerle ayrılmış küçük alanlarda, hareket imkânı kısıtlı bir şekilde, çoğunlukla bağlı tutuluyor.
- Büyükada İBB Ahırında yeni yapılacak tesisin planlanmasının, konunun sivil uzmanlarının da desteği ve denetimine acilen açılmasını talep ediyoruz. Şimdiye kadar yaptıklarıyla bu konuda yeterli tecrübesinin olmadığını gösteren İBB'nin bu kez sağduyulu ve işbirliğine açık davranmasını istiyoruz.

Büyükada İBB ahırına sivil vatandaşların girişine bu yıl nihayet izin verildi. İBB, daha önce kabul etmediği ziyaret isteklerimize Ağustos 2021'den itibaren olumlu yanıt verirken, Kasım 2021'de Büyükada Nizam ve Maden Mahallesi Dayanışma Grubu'nun çabalarıyla, isteyen herkesin hafta içi her gün saat 13-14 arasında atları ahır içinde ziyaret etmesine de izin verdi. Ziyaretlerde fotoğraf ve video çekilmesi, atların beslenmesi yasak. Atların durumunun bizim dışımızda sivil gruplarca da takip edilmesini çok değerli buluyoruz.

Heybeliada ve Burgazada atlarının ahırları yıkıldı

İBB, Heybeliada ve Burgazada'daki atların büyük bölümünü satın aldıktan sonra, boşalan ahırları Mart 2020'de yıkmıştı. Kalan az sayıda atın ahırları da Mart ve Nisan 2021'de yıkıldı.

Adaların Atları Platformu ve Adalılar olarak bu alanda yeni / geçici ahır yapılmadan mevcut ahırların yıkılmamasını ısrarla talep ettik. İmza kampanyamızın 60 binden fazla imzasına rağmen ahırlar ne yazık ki yıkıldı.

İBB'nin üst düzey yetkilileri basına ahırların yeniden yapılacağını açıkladılar. Bu konuda hâlâ adım atılmadı.

- Ahırların bulunduğu bölgeler İBB tarafından Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan "modern ahırlar yapılması" için kiralanmış bulunuyor. Yasal kiracı İBB olduğu için, şahısların veya başka kurumların buraya ahır yapma yetkisi yok. İBB'nin de bölgede ahırdan başka bir yapı kurması mümkün görünmüyor.
- Orman Bakanlığı veya Adalar Kaymakamlığı ahır yapımı için başka yer de göstermediği için, Heybeliada ve Burgazada'nın at sakinleri (toplam 7 at) Adalılar tarafından şahıs arazilerinde geçici olarak misafir ediliyor.

Adalar ilçesinin imar planı yok. 2020 ve 2021'de İBB tarafından yürütülen katılımcı planlama çalışmasına katılarak atların her adada mutlaka hayatın içinde korunması gerektiğini ısrarla vurguladık. İBB planlama ekibinin hazırladığı İmar Planı Taslak Strateji Belgesi'nde bu isteğe yer verildi. Planlarda her adada ahır yeri gösterildi. Ancak İmar Planı İBB meclisinde onaylanmadan, Marmara Deniz ve Adalar "Özel Çevre Koruma Bölgesi" ilan edilerek plan yetkisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na devredildi.

- İBB'nin, yıktığı at ahırları yerine yeniden düzgün ahır yapmasını istiyoruz. Bu ahırlarda İBB Zabıtası'nın kullandığı atlar ve İBB'nin satın aldığı diğer atların yanında Heybeliada ve Burgazada'nın sahipli atları da barınabilmeli. Atlı zabıta, özellikle ormanlık alandaki denetimler için her adada ihtiyaçtır.

<https://adalarinatlari.org/2021/12/19/19-aralik-adalarda-at-katliaminin-2-yili-2021de-atlara-ne-oldu/>

Bilgi için: adalarinatlari2020@gmail.com

Görsel: Louis Anquetin, Sen Nehri Üstünde Köprüde Rüzgâr, 1889, ayrıntı.